

Wrong Assessment of the Incidence or Non-Incidence of a Cause for Termination of the Criminal Trial – Ground for Quashing the Final Decision

Anca-Lelia LORINCZ¹

Abstract: *A recent decision of the Constitutional Court of Romania (Decision no. 50/2025) gives us the opportunity to make some considerations regarding the erroneous assessment, by the appeal court, of the incidence or non-incidence of a cause for termination of the criminal trial, as a reason for quashing a final criminal judgment. From this perspective, the present study addresses the issue of one of the cassation appeal cases provided for in the current Romanian Criminal Procedure Code, namely the case regarding the wrongful termination of the criminal trial. In analyzing this issue, we start from some general assessments regarding the regulation of the extraordinary remedy of cassation appeal, continuing with the presentation of some aspects of the judicial practice of the High Court of Cassation and Justice of Romania regarding the interpretation and application of the provisions relating to the cassation case consisting in the wrongful termination of the criminal trial. Highlighting the consequences of finding the unconstitutionality of the legislative solution that excludes the defendant's right to appeal in cassation in the event that the termination of the criminal trial was wrongly not ordered, the paper concludes with a concrete lex ferenda proposal to reformulate the legal text containing this solution.*

Keywords: *extraordinary remedies; appeal in cassation in criminal matters; judicial practice of the High Court of Cassation and Justice; unconstitutionality*

1. Considerații introductive. Recursul în casație – cale extraordinară de atac în procesul penal

Instituția căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești considerate netemeinice sau nelegale a fost concepută ca remediu procesual pentru înlăturarea erorilor apărute pe parcursul procesului penal, fie în ceea ce privește stabilirea situației de fapt, fie în privința aplicării legii. Așa cum reiese din doctrina mai veche, rațiunea

¹ Professor, PhD, Habil., "Dunărea de Jos" University of Galați, Faculty of Law and Administrative Sciences, Doctoral School of Social and Human Sciences, Romania, Address: Domnească Street no. 111, Galați, Romania, Corresponding author: lelia.lorincz@gmail.com.

Copyright: © 2025 by the authors.
Open access publication under the terms and conditions of the
Creative Commons Attribution (CC BY) license
(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

instituirii căilor de atac a avut la bază două prezumții: pe de o parte, o prezumție a greșirii „judecății atacate” și, pe de altă parte, o prezumție a corectitudinii „judecății ce va urma” (Dongoroz, 1942, p. 316).

Definite, în literatura juridică de specialitate, ca fiind mijloacele procedurale legale prin care, la solicitarea procurorului sau a altor subiecți procesuali îndreptățiți prin lege, se declanșează un control jurisdicțional în scopul desființării hotărârilor penale considerate a fi nelegale sau netemeinice (Theodoru, 1998, p. 297), căile de atac din faza judecății asigură posibilitatea verificării hotărârilor pronunțate și a înlăturării unor eventuale erori intervenite în cursul acestei faze procesuale. Instituția căilor de atac se înfățișează, astfel, și ca o garanție a respectării principiului aflării adevărului, principiu specific ramurii științelor penale (Iancu, 2019, p. 460).

Relevanța incontestabilă a căilor de atac în contextul înfăptuirii justiției în România este evidențiată și prin dispozițiile constituționale¹ care consfințesc dreptul anumitor participanți procesuali (părțile interesate și Ministerul Public) de a exercita căile de atac prevăzute de lege împotriva hotărârilor judecătorești.

Astfel cum reiese și din sistematizarea dispozițiilor Părții speciale a actualului Cod de procedură penală român², raportat la distincția dintre caracterul nedefinitiv și cel definitiv al hotărârilor supuse controlului jurisdicțional, căile de atac se pot clasifica, prin interpretarea voinței legiuitorului, în principal, în două categorii: cea a căilor de atac ordinare și cea a căilor extraordinare de atac.

Spre deosebire de căile ordinare, căile extraordinare de atac sunt acelea prin care se poate cere desființarea hotărârilor definitive care au dobândit autoritate de lucru judecat, cazurile și condițiile în care pot fi folosite aceste căi de atac fiind strict prevăzute de lege, în mod expres și limitativ.

Autoritatea de lucru judecat a hotărârilor definitive se întemeiază pe o prezumție de exprimare a adevărului în cauza în care au fost pronunțate (*res judicata pro veritate habetur*). În consecință, în principiu, o nouă judecată împotriva aceleiași persoane și în privința aceleiași fapte nu mai este posibilă (*ne bis in idem*).

Regula *ne bis in idem* este, în prezent, consacrată expres în Codul de procedură penală român³ printre principiile aplicării legii procesuale penale, fiind ridicată, astfel, la rangul de principiu fundamental al procesului penal.

¹ Art. 129 (Folosirea căilor de atac) din Constituția României, republicată în Monitorul Oficial al României nr. 767 din 31 octombrie 2003.

² Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare.

³ Potrivit art. 6 C.proc.pen., „nicio persoană nu poate fi urmărită sau judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni atunci când față de acea persoană s-a pronunțat anterior o hotărâre penală definitivă cu privire la aceeași faptă, chiar și sub altă încadrare juridică”.

De altfel, principiul *ne bis in idem* este consacrat la nivel european, fiind recunoscut ca drept fundamental al omului, atât în Protocolul nr. 7 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale¹, cât și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene² (Lorincz, Stancu, 2022, p. 118).

Din această perspectivă, căile extraordinare de atac apar ca veritabile excepții de la principiul autorității de lucru judecat a hotărârilor judecătorești definitive, excepții care dau posibilitatea răsturnării prezumției *res judicata pro veritate habetur*, chiar cu riscul afectării stabilității acestor hotărâri (Kahane, 1963, p. 299).

În materie penală, potrivit actualului Cod de procedură penală român³, există posibilitatea exercitării următoarelor căi extraordinare de atac: contestația în anulare (art. 426-432), recursul în casație (art. 433-451), revizuirea (art. 452-465) și redeschiderea procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate (art. 466-469).

În privința recursului în casație, observăm faptul că, deși nu a fost reglementat în codul anterior (Codul de procedură penală de la 1968), acesta nu este o cale de atac nouă în legislația noastră (Theodoru, Chiș, 2020, p. 950), el regăsindu-se în primul cod de procedură penală român⁴ (adoptat în 1864). Din interpretarea dispozițiilor privind "recursul de casațiune"⁵ din cadrul Capitolul II ("Cereri de casațiune") din Titlul III ("Despre diferitele recursuri în contra decisiunilor și sentințelor") al Cărții II ("Despre judecată") din Codul de la 1864 reiese faptul că, raportat la caracterul definitiv al hotărârii atacate, recursul în casație era o cale extraordinară de atac⁶.

Mai târziu, în Codul de procedură penală adoptat în 1936⁷, instituția recursului a fost reglementată⁸ ca și cale de atac ordinară, în Capitolul II ("Căile de atac contra hotărârilor instanțelor de judecată") al Titlului II ("Căile de atac ordinare") din Cartea IV ("Căile de atac").

¹ Art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 4 noiembrie 1950, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 135 din 31 mai 1994.

² Art. 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene din 12 decembrie 2007, publicată în Jurnalul Oficial al U.E. nr. C 303/1 din 14 decembrie 2007.

³ Capitolul V ("Căile extraordinare de atac": art. 426-469) din cadrul Titlului III ("Judecata") al Părții speciale a Codului de procedură penală.

⁴ Codul de procedură penală (Codicele de procedură criminală) din 1864 al Principatelor Unite Române, publicat în Monitorul Oficial din 2 decembrie 1864.

⁵ Art. 416-444 din Codul de la 1864.

⁶ Potrivit art. 416 din Codul de la 1864, "recursul de casațiune, făcut în contra decisiunilor și sentințelor preparatorie și de instrucțiune, nu va fi deschis decât după darea celei definitive decisiuni sau sentințe...".

⁷ Codul de procedură penală român adoptat în 1936 (Codul de procedură penală Carol al II-lea), publicat în Monitorul Oficial al României nr. 66 din 19 martie 1936.

⁸ Art. 471-495 din Codul de la 1936.

Codul de procedură penală adoptat în 1968¹ a menținut recursul drept cale de atac ordinară (de altfel, unica cale de atac ordinară, la momentul respectiv).

Întrucât, în anul 1992, în sistemul de organizare judiciară din România a fost reintrodus apelul, cu titlu de cale de atac ordinară, prin modificarea Codului de procedură penală în vigoare la acel moment², recursul a devenit a doua cale de atac ordinară și, implicit, a treia treaptă de jurisdicție în materie penală.

Adoptarea actualului Cod de procedură penală român (în 2010), a condus, în vederea reducerii duratei procesului penal și a asigurării celerității procedurilor, la revenirea la două trepte de jurisdicție (judecata de fond în primă instanță și judecata în apel), "recursul" devenind "recurs în casație", ca și cale extraordinară de atac, care poate fi exercitată doar pentru motive de drept.

Caracterul extraordinar al căii de atac a recursului în casație a fost subliniat și în jurisprudența recentă a Curții Europene a Drepturilor Omului³, instanța europeană de la Strasbourg reținând faptul că acest recurs, astfel cum este definit în sistemul juridic român, este o cale de atac direct accesibilă părților, dar prin care se urmărește doar corectarea unor situații vădite de nelegalitate, deci este un "remediu extraordinar în fața Înaltei Curți" care nu poate conduce la repararea vreunei "încălcări ce ar fi putut fi invocată de către un reclamant în legătură cu modul de administrare a probelor de către instanțele ordinare", încălcare întemeiată pe art. 6 alin. (1) și (3) lit. d) din Convenție.

2. Aspecte de practică judiciară privind cazul de casație prevăzut la art. 438 alin. (1) pct. 8 C.proc.pen.

Comparativ cu forma inițială a actualului Cod de procedură penală (cea adoptată în 2010), prin legea pentru punerea în aplicare a acestui cod⁴ au fost aduse modificări substanțiale în privința cazurilor în care poate fi declarat recursul în casație, numărul acestor cazuri fiind redus la mai puțin de jumătate. Astfel, așa cum s-a arătat în Expunerea de motive la proiectul Legii pentru punerea în aplicare a Codului de procedură penală, pentru a se asigura specificul recursului în casație, acela de cale extraordinară de atac prin care instanța supremă își exercită rolul de unificator al practicii judiciare, s-a redus numărul de cazuri în care se poate declanșa

¹ Legea nr. 29/1968 (intrată în vigoare în 1969), republicată în Monitorul Oficial al României nr. 78 din 30 aprilie 1997, cu modificările și completările ulterioare.

² Prin Legea nr. 45/1993 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală (publicată în Monitorul Oficial al României nr. 147 din 1 iulie 1993).

³ Decizia din 28.01.2025 pronunțată în *Cauza Secară c. României*, cererea nr. 56658/22, document disponibil la adresa <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%5B%22002-14435%22%5D%2C%22document%22%3A%5B%22%22%5D%2C%22date%22%3A%5B%222025-01-28%22%5D%2C%22type%22%3A%5B%22dec%22%5D%7D>, accesat la data de 01.05.2025.

⁴ Legea nr. 255/2013, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 515 din 14 august 2013.

această cale de atac, păstrându-se în competența celei mai înalte instanțe în principal cazurile de drept ce vizează aspecte de fond. Cazurile de drept care se referă la aspecte formale, procedurale au fost transformate în cazuri de contestație în anulare, avându-se în vedere natura acestei căi extraordinare de atac¹.

Prin urmare, la momentul actual, așa cum reiese din conținutul art. 438 alin. (1) C.proc.pen., cazurile în care se poate declara recurs în casație sunt următoarele:

- nu au fost respectate, în cursul fazei procesuale a judecății, dispozițiile privind competența materială sau personală, în situația în care judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei competente potrivit legii;
- a fost pronunțată soluția condamnării inculpatului pentru o faptă pe care legea penală nu o prevede;
- a fost pronunțată, în mod greșit, soluția încetării procesului penal;
- instanța nu a constatat grațierea sau, în mod greșit, a constatat că pedeapsa aplicată inculpatului a fost grațiată;
- au fost aplicate pedepse în alte limite decât cele pe care le prevede legea.

În abordarea problematicii cazurilor în care poate fi exercitată calea de atac a recursului în casație, se impune evidențiată distincția conceptuală între *cazurile* de casare și *motivele* de casare. Astfel, în timp ce cazurile de casare sunt acele erori de drept care pot conduce la admiterea recursului și casarea hotărârii atacate, motivele de casare reprezintă criticile concrete pe care titularii căii de atac le aduc hotărârii recurate, adică acele încălcări ale legii dintr-o cauză concretă, de natură a se încadra într-unul dintre cazurile de casare prevăzute expres și limitativ (Theodoru, 1998, pp. 385-387).

Așa cum am arătat anterior, printre cazurile în care se poate introduce recurs în casație se regăsește și cel prevăzut la art. 438 alin. (1) pct. 8 C.proc.pen.: "*în mod greșit s-a dispus încetarea procesului penal*", caz care a fost analizat în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție într-o serie de cauze care au avut ca obiect judecarea unei asemenea căi extraordinare de atac.

Astfel, în practica judiciară a instanței supreme din România s-a apreciat² că hotărârile definitive pot fi supuse casării, prin invocarea cazului menționat anterior, în situațiile în care, raportat la actele și lucrările dosarului, instanța a reținut în mod greșit incidența unuia dintre cazurile reglementate în art. 16 alin. (1) lit. e) - j)

¹ Expunerea de motive la proiectul Legii pentru punerea în aplicare a noului Cod de procedură penală, <https://www.juridice.ro/wp-content/uploads/2011/05/EXPUNERE-DE-MOTIVE-LPA-CPP.doc>, accesat la data de 02.05.2025.

² Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 3/RC/2024, Secția penală, document disponibil la adresa www.scj.ro, accesat la data de 03.05.2025.

C.proc.pen. drept impedimente la punerea în mișcare, respectiv la exercitarea acțiunii penale, dispunând, în consecință, încetarea procesului penal. Este vorba despre acele impedimente care vizează obiectul acțiunii penale, adică posibilitatea tragerii la răspundere penală: lipsa unei anumite condiții prevăzute de lege, necesară pentru punerea în mișcare a acțiunii penale (cum ar fi plângerea prealabilă); constatarea amnistiei ori a prescripției, respectiv survenirea decesului suspectului ori al inculpatului persoană fizică sau, după caz, dispunerea radierii suspectului ori inculpatului persoană juridică; retragerea plângerii prealabile, referitor la infracțiunile în cazul cărora această retragere înlătură răspunderea penală, împăcarea ori încheierea unui acord de mediere; existența unei cauze legale de nepedepsire; existența autorității de lucru judecat; efectuarea unui transfer de proceduri penale cu un alt stat în contextul cooperării judiciare internaționale în materie penală.

Totodată, Înalta Curte a subliniat că, pentru stabilirea incidenței cazului de casare analizat, la aprecierea asupra existenței sau inexistenței cauzei de încetare a procesului penal trebuie avută în vedere situația concretă existentă la data pronunțării hotărârii definitive supuse căii extraordinare de atac, "atât sub aspect factual, cât și legislativ".

De aceea, în speță¹, analiza de legalitate cu privire la intervenția prescripției răspunderii penale s-a raportat la încadrarea juridică dată faptei și la dispozițiile legii penale mai favorabile a căror aplicabilitate a fost stabilită, cu caracter definitiv, de către instanța de apel, prin luarea în considerare a cadrului normativ și interpretativ existent la momentul pronunțării deciziei, nefiind incidentă o hotărâre a Curții Europene de Justiție pronunțată ulterior rămânerii definitive a soluției de încetare a procesului penal.

Într-o altă cauză², Înalta Curte de Casație și Justiție a considerat că, referitor la motivul de casare întemeiat pe dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 8 C.proc.pen., sunt incidente două ipoteze distincte: fie soluția de încetare a procesului penal nu trebuia dispusă, întrucât nu a existat temeiul prevăzut în art. 16 alin. (1) lit. e) - j) C.proc.pen., fie soluția de încetare se întemeiază pe un alt temei decât cel reținut de instanța de apel.

Tot în jurisprudența recentă a instanței supreme³ s-a reiterat faptul că enumerarea limitativă, prin lege, a cazurilor în care poate fi promovat recursul în casație are ca scop menținerea echilibrului între două principii fundamentale: principiul legalității

¹ Ibidem.

² Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 9/RC/2024, Secția penală, document disponibil la adresa www.scj.ro, accesat la data de 03.05.2025.

³ Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 41/RC/2024, Secția penală, document disponibil la adresa www.scj.ro, accesat la data de 03.05.2025.

și principiul respectării autorității de lucru judecat. În același timp, Înalta Curte a statuat faptul că prin intermediul recursului în casație nu pot fi verificate orice încălcări ale legii, ci doar acelea pe care legiuitorul le-a apreciat a fi relevante, apreciere valabilă și în privința cazului de casare pus în discuție.

De asemenea, în ceea ce privește dispunerea greșită a încetării procesului penal, Înalta Curte a statuat¹ că acest caz este incident în situația în care, raportat la actele existente la dosar la momentul rămânerii definitive a hotărârii judecătorești în cauză, se constată că a fost reținut în mod eronat unul dintre impedimentele care vizează exercitarea acțiunii penale prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. e) - j) C.proc.pen. și, în considerarea acestui impediment, a fost pronunțată o soluție nelegală de stingere a acțiunii penale.

3. Efectele Deciziei Curții Constituționale a României nr. 50/2025

Dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 8 C.proc.pen. referitoare la dispunerea în mod greșit a soluției de încetare a procesului penal au fost verificate printr-un control de constituționalitate, ca urmare a invocării unei excepții de neconstituționalitate în privința căreia Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 50/2025².

Autorul acestei excepții a susținut că dispozițiile legale criticate, care permit declararea recursului în casație împotriva hotărârilor definitive prin care în mod eronat s-a dispus încetarea procesului penal, nu includ și cealaltă variantă, cea în care în mod eronat nu s-a dispus încetarea procesului penal, fiind astfel încălcat dreptul la un proces echitabil prin nerespectarea principiului egalității armelor.

Totodată, în motivarea excepției, s-a arătat că excluderea posibilității condamnatului de a introduce recurs în casație în cazul în care în mod eronat nu s-a dispus încetarea procesului penal se constituie într-o atingere adusă dreptului său la un acces liber și efectiv la justiție, pe lângă plasarea sa pe o poziție procesuală evident inferioară comparativ cu partea opusă.

Așadar, s-a invocat faptul că dispozițiile criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 15 alin. (1) privind universalitatea, ale art. 16 alin. (1) cu referire la egalitatea în drepturi, ale art. 21 alin. (1)–(3) cu privire la accesul liber la justiție (inclusiv prin prisma dreptului la un proces echitabil), ale art. 23 alin. (12) referitoare la libertatea individuală și ale art. 24 alin. (1) cu privire la dreptul la apărare. Analizând excepția invocată, Curtea Constituțională a reținut, în

¹ Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 10/RC/2023, Secția penală; Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 104/RC/2024, Secția penală, documente disponibile la adresa www.scj.ro, accesate la data de 03.05.2025.

² Decizia Curții Constituționale nr. 50 din 18 februarie 2025, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 328 din 11 aprilie 2025.

considerentele Deciziei nr. 50/2025, că dispozițiile în cauză au mai fost verificate din perspectiva constituționalității lor, excepțiile invocate anterior fiind respinse, ca neîntemeiate¹.

Pe de altă parte, prin Decizia nr. 453/2020², cu referire la calea extraordinară de atac a contestației în anulare, aceeași instanță de contencios constituțional a apreciat că eroarea care constă în faptul că instanța de apel s-a pronunțat greșit în sensul reținerii neincidentei unei cauze de încetare a procesului penal ar putea fi remediată, totuși, prin intermediul recursului în casație, întrucât aceasta este calea extraordinară de atac concepută de legiuitor pentru îndreptarea erorilor juridice care au intervenit la judecarea apelului. Totodată, în conținutul aceleiași decizii, constatând că dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 8 C.proc.pen. vizează, în mod expres, doar varianta dispunerii în mod eronat a soluției de încetare a procesului penal, fără a acoperi și varianta "simetrică" a nedispunerii în mod eronat a soluției încetării procesului penal, Curtea Constituțională a considerat că reglementarea acestei situații ar putea face în mod direct "obiectul unei viitoare intervenții legislative a Parlamentului" sau ar putea fi pusă în discuție cu ocazia unei viitoare examinări a constituționalității acestor dispoziții. Mai mult, Curtea s-a exprimat în mod categoric, la acel moment (în 2020), în sensul necesității completării conținutului art. 438 C.proc.pen. prin referire și la "greșita pronunțare a instanței cu privire la lipsa incidenței unei cauze de încetare a procesului penal".

Prin urmare, luând în considerare pasivitatea legiuitorului (care nu a intervenit printr-o modificare legislativă pentru a da efect considerentelor Deciziei nr. 453/2020), instanța de control constituțional, autocaracterizându-se ca "unică autoritate jurisdicțională" competentă, potrivit doctrinei "dreptului viu", în realizarea unei "interpretări evolutive" a Constituției, a apreciat, în prezent (2025), că se impune o reconsiderare a soluțiilor pronunțate anterior asupra excepțiilor referitoare la dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 8 C.proc.pen.

Procedând la o analiză comparativă cu dispozițiile Codului de procedură penală anterior (Codul din 1968), care permiteau inculpatului să atace (pe calea recursului) soluția de condamnare dată printr-o greșită apreciere a incidenței unei cauze de încetare a procesului penal³, Curtea Constituțională reține, în considerentele

¹ Decizia Curții Constituționale nr. 699/2016, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 315 din 3 mai 2017 și Decizia Curții Constituționale nr. 517/2017, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 879 din 8 noiembrie 2017.

² Decizia Curții Constituționale nr. 453/2020, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1190 din 7 decembrie 2020.

³ În art.385⁹ alin. (1) pct.16 și 17¹ C.proc.pen. de la 1968, erau reglementate, printre cazurile în care putea fi formulată cerere de recurs: cel în care în mod greșit s-a dispus încetarea procesului penal și, respectiv, cel în care hotărârea atacată era contrară legii sau în care prin această hotărâre s-a făcut o greșită aplicare a legii.

Deciziei nr. 50/2025, că potrivit Codului de procedură penală în vigoare inculpatului condamnat printr-o hotărâre penală definitivă nu i se asigură posibilitatea exercitării unei căi de atac (respectiv a recursului în casație) în situația în care prin acea hotărâre în mod eronat nu a fost dispusă soluția încetării procesului penal, consecința fiind menținerea unei soluții de condamnare contrară legii. Având în vedere aceste motive, instanța constituțională a apreciat că, în condițiile în care nu îi asigură inculpatului posibilitatea de a declara recurs în casație în cazul în care în mod greșit nu a fost dispusă încetarea procesului penal în privința sa, soluția legislativă cuprinsă în art. 438 alin. (1) pct. 8 C.proc.pen. contravine principiului egalității armelor, nerespectând atât prevederile art. 21 alin. (3) din Constituția României, cât și cele ale art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Admițând excepția de neconstituționalitate, Curtea a constatat că soluția legislativă oferită de dispozițiile Codului de procedură penală în vigoare *"care exclude inculpatul de la dreptul de a formula recurs în casație în ipoteza în care în mod greșit nu a fost dispusă încetarea procesului penal este neconstituțională"*.

4. Concluzii

În consecință, omisiunea legislativă care constă în nereglementarea, printre cazurile în care poate fi exercitată calea de atac a recursului în casație, a situației în care în mod eronat nu a fost dispusă soluția încetării procesului penal, conduce la încălcarea principiului constituțional și convențional al egalității armelor, ca și componentă esențială a dreptului la un proces echitabil. În acest sens, pentru a fi pusă în aplicare Decizia Curții Constituționale nr. 50/2025, propunem modificarea art. 438 alin. (1) pct. 8 C.proc.pen., astfel încât acesta să aibă următorul conținut: „8. în mod greșit s-a dispus ori nu s-a dispus încetarea procesului penal”.

5. Referințe / References

Dongoroz, V. (1942). *Curs de procedură penală / Criminal procedure course*, 2nd edition. Bucharest.

Iancu, E.-A. (2019). The Contribution of Forensic Science to Establishing the Truth in Criminal Proceedings. *Athens Journal of Law* vol. 5, no. 4 (October 2019), 457-470. DOI: <https://doi.org/10.30958/ajl.5-4-6>.

Kahane, S. (1963). *Drept procesual penal / Criminal procedural law*. Bucharest: Didactic and Pedagogical Publishing House.

Lorincz, A.-L. & Stancu, A. I. (2022). Qualification of the request to take over criminal procedure in the context of international judicial cooperation. *Proceedings of 9th SWS International Scientific Conference on Social Sciences - ISCSSL 2022* 9, no. 1 (2022), 115-122, Albena,

2022 August. Vienna: SGEM WORLD SCIENCE (SWS) Scholarly Society. DOI: <http://dx.doi.org/10.35603/sws.iscss.2022/s02.015>.

Theodoru, Gr. (1998). *Drept procesual penal. Partea specială / Criminal procedural law. The special part*. Iași: "Cugetarea" Publishing House.

Theodoru, Gr. & Chiș, I.-P. (2020). *Tratat de Drept procesual penal / Criminal Procedure Law Treaty*, 4th edition. Bucharest: Hamangiu Publishing House.

The E.Ct.H.R. Judgment of January 28, 2025, pronounced in the Case of *Secară against Romania*, available at [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22002-14435%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22002-14435%22]}), accessed on 1 May 2025.

The Decision of the Romanian Constitutional Court no. 699/2016, published in the Official Gazette no. 315 of May 3, 2017.

The Decision of the Romanian Constitutional Court no. 517/2017, published in the Official Gazette no. 879 of November 8, 2017.

The Decision of the Romanian Constitutional Court no. 453/2020, published in the Official Gazette no. 1190 of December 7, 2020.

The Decision of the Romanian Constitutional Court no. 50/2025, published in the Official Gazette no. 328 of April 11, 2025.

The Decision of the High Court of Cassation and Justice from Romania no. 10/RC/2023, Criminal Section, available at www.scj.ro, accessed on 3 May 2025.

The Decision of the High Court of Cassation and Justice from Romania no. 3/RC/2024, Criminal Section, available at www.scj.ro, accessed on 3 May 2025.

The Decision of the High Court of Cassation and Justice from Romania no. 9/RC/2024, Criminal Section, available at www.scj.ro, accessed on 3 May 2025.

The Decision of the High Court of Cassation and Justice from Romania no. 41/RC/2024, Criminal Section, available at www.scj.ro, accessed on 3 May 2025.

The Decision of the High Court of Cassation and Justice from Romania no. 104/RC/2024, Criminal Section, available at www.scj.ro, accessed on 3 May 2025.